

ZELENA JAVNA NABAVA - NOVOSTI

INTERVJU

Niskouglični materijali u javnoj nabavi – pogled proizvođača na zelenu gradnju

Može li javna nabava potaknuti dekarbonizaciju građevinskog sektora koji je tradicionalno povezan s visokim okolišnim otiskom? O toj temi razgovarali smo s gđom Julijom Škoro, voditeljicom održivosti u Holcimu Hrvatska, koja se održivošću bavi od 2001. godine. Cement i beton pojavljuju se u gotovo svakom javnom infrastrukturnom projektu: od škola i bolnica do prometnica i komunalne infrastrukture, zbog čega pitanje niskougličnih alternativa dobiva vrlo konkretnu javnosektorsku dimenziju. Iako rješenja poput niskougličnog cementa ECOPlanet i betona ECOPact već postoje na tržištu, javni naručitelji ih zasad ne vrednuju drukčije od konvencionalnih materijala.

U razgovoru smo se osvrnuli na prethodno savjetovanje s tržištem kao prvi korak prema zelenoj javnoj nabavi, na okolišne deklaracije proizvoda (EPD) kao neovisan dokaz okolišnih svojstava te na europske primjere propisivanja najvećeg dopuštenog ugljičnog otiska i najmanjeg udjela recikliranog sadržaja. Gđa Škoro ističe potrebu za jasnim granicama ugrađenog ugljika u velikim javnim projektima te preporučuje naručiteljima da se odvaže i jednostavno krenu, prilagođavajući zahtjeve u praksi. [U nastavku pročitatje cijeli intervju...](#)

Julija Škoro

voditeljica održivosti u Holcimu Hrvatska

Povezanost ZeJN i drugih politika održivosti

Javna nabava u Europskoj uniji čini oko 14 do 17 % bruto domaćeg proizvoda, zbog čega je jedan od najvažnijih instrumenata za ostvarivanje ciljeva održivog razvoja. ZeJN stoga ne treba promatrati samo kao dio sustava javne nabave, nego kao instrument provedbe šire politike održivosti – energetske tranzicije, prilagodbe klimatskim promjenama i kružnog gospodarstva.

Veza s energetsom tranzicijom najvidljivija je u nabavi električne energije iz obnovljivih izvora, energetske obnovi javnih zgrada, elektrifikaciji voznih parkova i nabavi inovacija. Integrirani nacionalni energetske i klimatske plan izrijekom navodi ZeJN kao mjeru za postizanje energetske i klimatske ciljeve.

Kod prilagodbe klimatskim promjenama ZeJN se pojavljuje u obliku klimatske otporne infrastrukture, zelenih krovova i propusnih površina, učinkovitog upravljanja vodnim resursima te nabave lokalno i ekološki proizvedene hrane za škole, vrtiće i bolnice. Ta je veza u praksi još uvijek slabije razvijena od veze s energetsom tranzicijom.

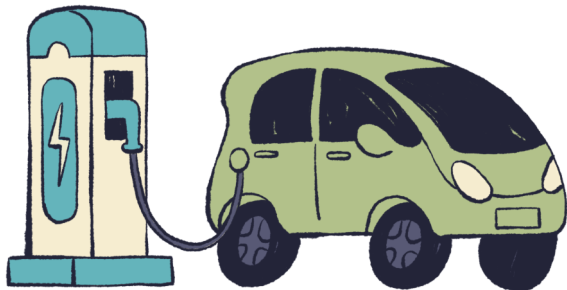
Hrvatski put – od prvog Nacionalnog akcijskog plana iz 2015., preko obveznog kriterija ekonomski najpovoljnije ponude iz 2017., do Odluke Vlade (NN 137/24), koja se primjenjuje od 2025. – pokazuje postupan prelazak s dobrovoljnog na djelomično obvezujući model. [Više u članku.](#)

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

Malo teretno vozilo na električni pogon: zeleni zahtjevi u tehničkim specifikacijama

Naručitelj je proveo otvoreni postupak javne nabave malog teretnog vozila na električni pogon, bez podjele na grupe. U dijelu tehničke i stručne sposobnosti tražen je samo upis u sudski, obrtni, strukovni ili drugi odgovarajući registar, čime postupak ostaje otvoren širem krugu ponuditelja, a zeleni je iskorak u cijelosti smješten u tehničke specifikacije predmeta nabave.

Sam predmet nabave predstavlja zeleno vozilo: kategorija N1, nulta emisija CO₂, baterija kapaciteta najmanje 40 kWh i doseg od najmanje 200 km. Naručitelj je dodatno propisao jamstvo na bateriju od najmanje 8 godina ili 160.000 km uz minimalni preostali kapacitet od 70 % te opće jamstvo vozila od najmanje 24 mjeseca. Uz obrazac tehničkih specifikacija ponuditelj mora dostaviti katalog, brošuru ili drugu tehničku dokumentaciju proizvođača iz koje je vidljivo da ponuđena roba odgovara traženim uvjetima.

fotografija: Zabi Jose from sketchify

Kriterij za odabir je ekonomski najpovoljnija ponuda, s cijenom u udjelu od 90 % i rokom isporuke od 10 %. Zahtjevima za trajnost baterije i duljim jamstvenim rokom osigurava se dugotrajna pouzdanost vozila i sprječava prijevremeno nastajanje otpada, sukladno mjerilima EU-a za zelenu javnu nabavu. [Više u članku.](#)

Nastavak radova na energetske obnovi ETC-a Mačkamama

Predmet nabave obuhvaća radove predviđene energetske obnovom energetske-troškovnog centra Mačkamama – dječjih vrtića Pčelica i Tratinčica te Centralne kuhinje – uključujući građevinske, obrtničke i elektrotehničke radove, radove na elektro i strojarским instalacijama te izgradnju fotonaponske sunčane elektrane.

Tehničke specifikacije sadrže više zelenih elemenata: izvedbu zelene fasade i ozelenjavanja južnih nadstrešnica s mrežom od nehrđajućeg čelika po kojoj se penje zimzelena penjačica, nova ozelenjena parkirna mjesta s travnatom rešetkom, parkirališta za bicikle te ugradnju energetske učinkovite LED rasvjete svjetlosne iskoristivosti od najmanje 115 lm/W.

Cijeli je projekt izrađen prema DNSH načelima – ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama, održiva uporaba vode, kružno gospodarstvo, sprječavanje onečišćenja i zaštita bioraznolikosti – uz obvezu izvođača da po završetku radova dostavi izjavu o sukladnosti. Kriterij odabira je ekonomski najpovoljnija ponuda, pri čemu se jamstveni rok iznad propisanog minimuma boduje s 10 % ukupne ocjene, čime se potiče dulja odgovornost za kvalitetu izvedenih radova.

Pročitajte [više u članku.](#)

vizual: Canva AI

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo zaštite okoliša
i zelene tranzicije

Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije
Radnička cesta 80, Zagreb
Email zelena.nabava@mzozt.hr

Zelena javna nabava newsletter je inicijativa Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije.

Ovaj newsletter je namijenjen samo u informativne svrhe. Autor se trudi pružiti točne i pouzdane informacije, međutim svaka odluka koju donesete na temelju informacija iz ovog newslettera je isključivo na vašu vlastitu odgovornost. Email za odjavu: zelena.nabava@mzozt.hr

[Želite li primati obavijesti o novostima u svijetu javne nabave pretplatite se na newsletter ovdje.](#)